

La clau

GEMMA CALVET | Actualitzada el 25/10/2011 00:00

Amb el símbol d'una clau s'encapçalava dissabte una gran manifestació a Bilbao que donava suport a la conferència de Sant Sebastià i celebrava la fi de la violència. Certament, el símbol té un potencial infinit, tenint en compte que es reconeix que tot el poder per tancar definitivament la porta de la pau està en mans de la democràcia; en definitiva, en mans de la ciutadania basca, tota, sense por per amenaces ni exclusions per prohibicions.

Abans del 20 de novembre caldrien mesures urgents per reforçar aquest gran pas històric.

En termes de partits polítics, malgrat que Bildu aglutina l'esquerra abertzale, està pendent la legalització de Sortu, com a conseqüència immediata del canvi d'escenari. No hi ha dubte que la fórmula de la coalició entre aquestes forces es renovaria, però el caràcter obsolet de la llei de partits, per als que la defensaven, és indiscutible.

Les declaracions de tots els representants institucionals de l'Estat, inclòs el príncep Felip, no han dubtat del nou escenari. És indiferent que l'èxit l'assignin a l'estat de dret i a la diligència policial. El que és indiscutible és que estem en una nova etapa. Segurament, girarà en torn del dret a decidir, denominador comú entre la realitat basca i catalana, en l'inici d'una nova transició que paradoxalment, si els vaticinis electorals es confirmen, haurà de gestionar el PP. El paper del PNB i de CiU serà crucial. La història els ofereix, com a partits nacionalistes, una segona oportunitat per actuar amb la lliçó apresada de la Transició democràtica.

El futur immediat també passa per la llibertat d'Arnaldo Otegi. No té sentit prolongar una presó provisional per a l'home que l'any 2006 va publicar un llibre -*Demà, Euskal Herria*- en què defensava la declaració d'Anoeta i textualment declarava: "Cal tenir presència internacional des del principi en l'àmbit de la resolució del conflicte, lliçó que es va aprendre de l'època de l'acord de Lizarra-Garazi. I, finalment, vam aprendre que cal separar els processos de construcció nacional i el de resolució del conflicte. Per a l'àmbit de la solució, nosaltres hem obert la porta perquè totes les sensibilitats del país formin part de la solució, perquè en cas contrari no n'hi ha. No obstant això, en el terreny de la construcció nacional hi pot haver acords puntuals, però l'esquerra abertzale ja no promou la recerca d'un acord global amb el PNB, senzillament perquè al parer nostre no té projecte".

Gemma Zabaleta publicava també *Euskadi a la izquierda*, en què apostava per nous models de governabilitat compartida i possible per al País Basc.

Són temps per tornar-se a mirar l'excel·lent treball de Julio Medem *La pelota vasca*. Aquells missatges de reconciliació, d'impotència, de llegat històric, d'humanitat, de condició humana, d'odi, de perversió de la política que durant anys no ha estat útil ni eficaç per a la resolució del conflicte. El documental de diumenge a 30 minuts va ser un emotiu treball de memòria.

És temps de callar molt per als que en silenci han anat treballant per la pau, encara que a alguns la vanitat els porti a revelar situacions del procés, reunions i trobades que sens dubte han sigut petits grans de sorra en aquest llarg camí. Però només els que hi eren coneixen el compromís personal dels que els últims anys han volgut parlar entre ells. Víctimes, polítics (també del PP), acadèmics, dones, juristes van decidir prendre el risc del diàleg quan la violència encara entelava la solució del conflicte. A tots se'ls deu agraïment, discreció i confidencialitat. El gest del compromís personal acaba sent el que mou el món. Un compromís per la pau i pel rebuig de la violència. I també una gran aposta pel diàleg, per la força de la paraula i de la consideració de l'altre. Emociona escoltar la serenitat de les filles d'Ernest Lluch i la confiança en la llei, sense odi, de Roberto Manrique. També la feina silenciosa d'Isabel Lasa, viuda, que com a directora general de Víctimes del govern basc fa anys que escolta i treballa per la reconciliació.

Recordo, en la meua etapa al govern basc, en ple moment d'il·legalització de Batasuna, el dia que una política socialista em va explicar com finalment havien fet un dinar cinc diputades dels diversos partits superant les directrius dels caps dels grups. D'allà en va sortir una foto juntes, i un camí de treball compartit. Una capacitat d'integrar el ressentiment, de mirar-se al fons dels ulls i de creure en la nova política. Com em deia una d'elles: "He descobert la seva ànima".

Tots els articles de:
Gemma Calvet

Follow @gcalvetbarot

Quan desnonen una política

MÉS CONTINGUTS OPINIÓ

Mireia Manzano: "Em fa por l'engany. Que juguin amb els nostres sentiments i ens manipulin"

Calldetenes, manifestos i samaritans